

Edukacja dorosłych

PODCAST 1

Dofinansowane przez
Unię Europejską

EVACO

Kompleksowe Wyposażanie Obiektów Gastronomicznych
Szkolenia Kwalifikacyjne i Zawodowe

IMPULSI
EST 2000

Kiedy myślimy o edukacji, zwykle kojarzymy ją z formalną edukacją dzieci, młodzieży i młodych ludzi. Chociaż zgodnie z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka to oni są głównymi beneficjentami edukacji, dorośli również są uznawanymi posiadaczami tych praw. Prawo do nauki, jak wszystkie inne prawa człowieka, ma charakter powszechny i przysługuje każdemu, bez względu na wiek.

Zgodnie z prawem międzynarodowym do celów wychowania należy „pełny rozwój osobowości ludzkiej i poczucie jej godności” oraz „umożliwienie wszystkim osobom skutecznego uczestnictwa w wolnym społeczeństwie”. Cele te (i inne cele edukacji w świetle prawa międzynarodowego) nie mogą zostać osiągnięte poprzez edukację skierowaną wyłącznie do dzieci. Prawo do edukacji uznaje zatem wagę edukacji jako procesu trwającego całe życie. Wczesne lata uważa się za fundament uczenia się przez całe życie, gdzie każdy poziom edukacji stanowi podstawę dalszej edukacji przez całe życie człowieka.

Kształcenie i uczenie się dorosłych stanowi integralną część prawa do edukacji i uczenia się przez całe życie i obejmuje „wszelkie formy edukacji i uczenia się, których celem jest zapewnienie wszystkim dorosłym uczestnictwa w ich społeczeństwach i świecie pracy”. Oznacza cały zbiór procesów uczenia się, formalnych, pozaformalnych i nieformalnych, dzięki którym osoby uważane za dorosłe w społeczeństwie, w którym żyją, rozwijają i wzbogacają swoje możliwości życia i pracy, zarówno w interesie własnym, jak i swoich społeczności, organizacji i stowarzyszeń” (Zalecenie UNESCO w sprawie uczenia się i edukacji dorosłych).

Dorośli mogą (ponownie) podjąć naukę z wielu powodów, w tym:

- zastąpić utracone lub zaniedbane wykształcenie podstawowe i/lub średnie,
- rozwijać podstawowe umiejętności edukacyjne, takie jak umiejętność czytania i pisanie oraz liczenia,
- rozwijać nowe umiejętności zawodowe i wiedzę specjalistyczną, aby dostosować się do zmieniających się warunków na rynku pracy lub zmienić karierę, lub w celu dalszego rozwoju zawodowego,
- kontynuować naukę dla rozwoju osobistego i wypoczynku,
- uczestniczyć w pełni w życiu społecznym i procesach demokratycznych.

Oprócz korzyści wynikających z powyższego, edukacja dorosłych przynosi korzyści jednostce poprzez:

- odgrywanie instrumentalnej roli w korzystaniu z innych praw człowieka, na przykład prawa do pracy, prawa do zdrowia i uczestniczenia w życiu kulturalnym oraz w prowadzeniu spraw publicznych,
- wzmacnianie pozycji dorosłych marginalizowanych ekonomicznie i społecznie, aby zrozumieli, zakwestionowali i przekształcili, poprzez krytyczną świadomość, źródła ich marginalizacji, w tym wydzwignęli się z ubóstwa,
- budowanie umiejętności i wiedzy niezbędnych do uczestnictwa w społeczeństwie,
- ułatwianie aktywnego obywatelstwa.

Co więcej, kształcenie i uczenie się dorosłych przynosi szersze korzyści gospodarcze, społeczne, polityczne i kulturowe, co zostało w szczególności uznane w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, która zawiera liczne cele w zakresie edukacji dorosłych i do realizacji której zobowiązały się wszystkie państwa.

Jednak pomimo zaangażowania państw w edukację dorosłych, wysiłki na rzecz wdrożenia i urzeczywistnienia prawa do edukacji młodzieży, młodych ludzi i dorosłych zostały zaniedbane. Ten brak pełnego wdrożenia edukacji dorosłych pogłębia historyczną marginalizację, ponieważ z edukacji dorosłych najprawdopodobniej skorzystają ci, którzy nie zdobyli wykształcenia podstawowego i/lub średniego.

Obecnie edukacja dorosłych, zwłaszcza edukacja pozaformalna, w tym programy umiejętności czytania i pisania, jest na ogół najbardziej niedofinansowanym poziomem edukacji, a niewiele krajów wydaje zalecane 3% krajowego budżetu na edukację na programy w zakresie umiejętności czytania i pisania dla dorosłych. W rezultacie kształcenie i uczenie się dorosłych nie jest zasadniczo bezpłatne, a jego koszty musi ponieść jednostka, co stanowi barierę uniemożliwiającą dostęp do edukacji dorosłych lub stanowi obciążenie finansowe dla już zmarginalizowanych dorosłych, którzy muszą płacić dostępu do edukacji, której wcześniej im odmówiono.

Podstawowym elementem prawa do edukacji jest to, że jest ona dostępna dla wszystkich, dlatego w większości państw edukacja na poziomie podstawowym i średnim I stopnia jest zasadniczo bezpłatna. Ta sama zasada ma zastosowanie do edukacji i uczenia się dorosłych. Jednak w przypadku dorosłych jest inaczej, ponieważ oprócz państwa istnieją dostawcy rynkowi (wszystko, od zajęć jogi i gotowania po programowanie komputerowe będzie oferowane przez prywatnych dostawców), firmy szkolą i rozwijają swój personel, organizacje społeczne tworzą możliwości uczenia się dla swoich członków, a sieć oferuje szereg bezpłatnych i płatnych programów edukacyjnych. Kluczowym obowiązkiem państw jest ustanowienie ram prawnych i regulacyjnych zapewniających dostęp do edukacji i możliwości

uczenia się dorosłych, szczególnie osobom z grup marginalizowanych. Co więcej, państwa mają zobowiązania wynikające z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka w odniesieniu do niektórych form edukacji i uczenia się dorosłych.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „LEARNING OUTCOMES in Adult Education” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.